

อภิชาติ พรหมฤทธิ์ 2557: การแปลความหมายสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ในบริบทไทยปัจจุบัน
พื้นที่ศึกษา กรุงเทพมหานครชั้นใน ปริญญาภูมิสถาปัตย์กรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภูมิสถาปัตย์กรรมศาสตร์ โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์คัทลียา จิระประเสริฐกุล, Ph.D. 204 หน้า

เนื่องจากในปัจจุบันงานวิจัยทางด้านสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ยังคงมีการศึกษาไม่มากและอยู่ในขอบเขตจำกัด การศึกษาที่ผ่านมามักมุ่งศึกษาและพัฒนาสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ทางกายภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสายตาเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลต่อการออกแบบวางแผนและพัฒนาพื้นที่ รวมไปถึงต่อการศึกษาด้านสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ที่เป็นไปในทิศทางเดียว งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาและแปลความสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ที่มีมิติมากกว่าในเชิงรูปธรรม หรือกายภาพ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้พัฒนากรอบแนวคิดในการอ่านและแปลความสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์โดยเพิ่มเติมมิติสุนทรียศาสตร์ทางนามธรรม และสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ตามความเป็นจริง ซึ่งทับซ้อนกันอยู่ภายใต้บริบทที่ซับซ้อนและหลากหลายของพื้นที่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ได้เลือกกรุงเทพมหานครชั้นในเป็นกรณีศึกษา งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีเทคนิควิธีในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การสำรวจพื้นที่ภาคสนาม การสัมภาษณ์ และการเฝ้าสังเกตการณ์ปรากฏการณ์ในพื้นที่ ในภาพรวมงานวิจัยนี้ได้พัฒนาความเข้าใจเรื่องการแสดงออกทางสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ในพื้นที่ที่มีการซ้อนทับกันของมิติด้านความงามที่หลากหลาย อาทิเช่น ความงามที่เกิดจากธรรมชาติ ความงามที่เกิดจากสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งพื้นที่ว่าง สถานที่ สถาปัตยกรรม สิ่งปลูกสร้าง แต่งด้วยความงามที่เกิดจากวัฒนธรรม สังคม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา จริยธรรม ความหย่อหย้าดีด วิถีชีวิตประจำวัน รวมถึงปรากฏการณ์ต่างๆในพื้นที่ ทั้งนี้งานวิจัยได้จัดแบ่งสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ออกเป็น 3 กลุ่มหลักๆ ประกอบด้วย สุนทรียศาสตร์เชิงรูปธรรม สุนทรียศาสตร์เชิงนามธรรม และสุนทรียศาสตร์ตามความเป็นจริง กรอบแนวคิดดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้เป็นกลไกสำคัญในการแปลความหมายสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ในพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นใน ทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องความหมายที่เด่นชัด และความหมายแฝงที่ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้วิทยานิพนธ์ยังได้ข้อสรุปว่าการสร้างความหมายและความเข้าใจในสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ของผู้คนต่าง ๆ นั้นมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละบริบทพื้นที่ ทั้งนี้ขึ้นกับพื้นฐานทางสุนทรียะของบุคคลที่เกิดมาจากการรับรู้ ความทรงจำ ความรู้ และประสบการณ์ที่ต่างกัน วิทยานิพนธ์นี้มุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการในด้านสุนทรียศาสตร์ภูมิทัศน์ โดยกรอบแนวคิดและวิธีการแปลความที่ได้เสนอแนะไว้นั้นน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในพื้นที่อื่นๆได้ต่อไป